

TURISTICKÉ NOVINY

14. vydání

Bystřicko / Nedvědko / Novoměstsko / Žďársko

Bílou magistrálou Koruny Vysočiny

Až tři sta kilometrů upravovaných běžeckých stop, a to jak na klasiku, tak i bruslení, můžete za příznivých klimatických podmínek v zimě využít v Koruně Vysočiny. Hustou síť lyžařských tras pro běžkaře najdete nejenom na Novoměstsku, tradičním a vyhlášeným centru běžeckého lyžování, ale i na sousedním Žďársku a Bystřicku.

Bílé stopy však naleznete například také ve Svatce a rovněž na území Subregionu Velké Dářko. Protože subjekty, které trasy upravují, spolupracují, stopy jsou

propojené, takže neúnavní lyžaři mohou strávit putováním v bílé stopě celé dny, vybírat si okruhy podle svého gusta a po trase se občerstvovat v hospůdkách i penzionech.

Stačí si najít vhodné místo pro zaparkování auta, například u Pilské nádrže ve Žďáře nad Sázavou, kde je velkokapacitní parkoviště, a upravená stopa vás dovede třeba až na nádraží v Bystřici nad Pernštejnem.

Komplexní aktuální informace o trasách, parkování i možnostech občerst-

vení nebo ubytování najdete na webu Koruny Vysočiny. Využít můžete také služeb půjčoven lyží, pokud jste se do Koruny Vysočiny původně vypravili za jiným účelem, případně i servisních center, kde vám pomohou vyřešit problém, s nímž si u svých lyžích neporadíte sami.

Za historií lyžování

Od prvních prkýnek zvaných ski, která se v Novém Městě objevila v poslední dekádě 19. století, přes jejich výrobu, závody a slavné závodníky, skokanské můstky, vyhlášené lyžařské klání Zlatá lyže Českomoravské vysočiny, které se poprvé jelo v roce 1934, Harusův kopec, Ski hotel až po Vysočina Arenu. Deset zastavení naučné stezky Lyžování na Novoměstsku vás provede městem a jeho nejbližším okolím a zsvětí vás do místní slavné lyžařské historie. Nezapomeňte výšlap doplnit o prohlídku rozsáhlé lyžařské expozice v Horáckém muzeu.

A abyste měli komplexní zážitek, zavítejte i do Muzea lyží, které provozuje rodina prvního novoměstského výrobce lyží Adolfa Slonka. V domě s firmou Lyže – Slonek a letopočtem 1896 na fasádě se sice už ski nevyrobí, avšak poskytují tam autorizovaný servis lyží. Výrobu lyží či snowboardů dnes najdete o kousek dál, a to ve firmě Kástle CZ (dříve Sporten), kde se můžete podívat i do firemní prodejny.

Trasy kolem největšího rybníka Vysočiny

Lyžařské trasy upravované obcemi v okolí největšího rybníka na Vysočině – Velkého Dářka zahrnují pět okruhů a šedesát kilometrů tratí pro klasické lyžování. Okruhy Radostínský, Račinský, Městecký, Světnovský a Škrdlovický volně navazují na sousední žďárské stopy. Ze Světnovského okruhu se zase můžete

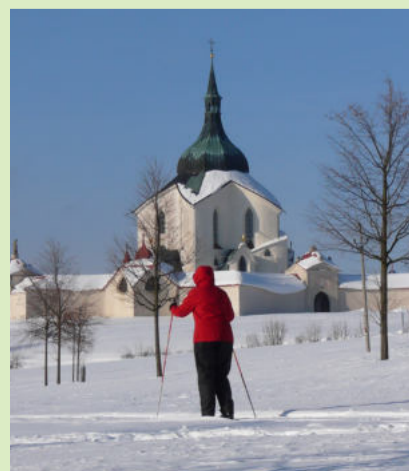
pustit na vedlejší novoměstské běžecké trasy.

Při lyžování po bílých pláních se navíc můžete pokochat pohledem na zvláštnou krajinu Žďárských vrchů. Na všech okruzích není problém si zajet do některé z příjemných hospůdek či občerstvovacích stanic.

Kolem Pilské nádrže i Zelené hory

Na klasiku i bruslení jsou v zimě upravovány běžecké stopy na Žďársku a za ideálního stavu si můžete zajezdit až po osmdesáti kilometrech vzájemně propojených stop označených klasickými oranžovými rozcestníky.

Oblíbený výchozí bod lyžařských výletů je u žďárské Pilské nádrže, kde se nachází velké parkoviště a odkud se pak můžete pustit různými směry. Třeba se i projet po rozsáhlých pláních kolem unikátního kostela svatého Jana Nepomuckého na Zelené hoře nebo se vydat k Polničce či Škrdlovicím.

Na běžkách nejenom okolo ledovce

Nejen Nové Město na Moravě, ale Novoměstsko obecně je s lyžováním neodmyslitelně spjato. Na své si tam přijdou příznivci klasiky i bruslení a do stopy můžete nastoupit třeba hned u vlakového nádraží nebo zastávky.

Tamní trasy čítají zhruba sto kilometrů a najdete mezi nimi i zajímavost v podobě takzvaného Fryšavského ledovce u Fryšavy pod Žákovou horou. Právě tam se sníh drží i v době, kdy se jinde už nelyžuje. S výjimkou profesionálních lyžařských tratí ve Vysočina Areně. V ní se

ovšem v době od 5. do 18. února 2024 uskuteční Mistrovství světa v biatlonu a v té době tamní stopy nebudou pro veřejnost dostupné. Jindy se dá zdarma lyžovat tam, kde se prohánějí světoví mistři, v hodinách určených pro veřejnost.

Jejich rozpis je v sezoně zveřejněn na webu Vysočina Areny. Pokud nepreferujete davy lyžařů před i za sebou, což souvisí především s místy, kde se dá do stopy nastoupit takřka z auta, vyzkoušejte raději méně frekventované, ale též kvalitní trasy.

Bystřickem přes louky a lesy za vyhlídkami

Tamní trasy upravené pro klasické lyžování zahrnují asi čtyřicet kilometrů, výhodné nástupní či výstupní místo je u Centra Eden vedle bystřického nádraží. Čeká vás cesta přes zasněžené louky a lesy i kolem rybníků a pohled na okolní zvláštnou krajinu. Vzhledem k tomu, že bystřické trasy jsou nejnižší položené, je třeba počítat s tím, že sníh tam nevydrží tak dlouho jako třeba na Novoměstsku nebo Žďársku. Pokud se ale zima vydaří, je dost sněhu a navíc ještě svítí sluníčko, čekají vás neopakovatelné výhledy do pohádkové krajiny.

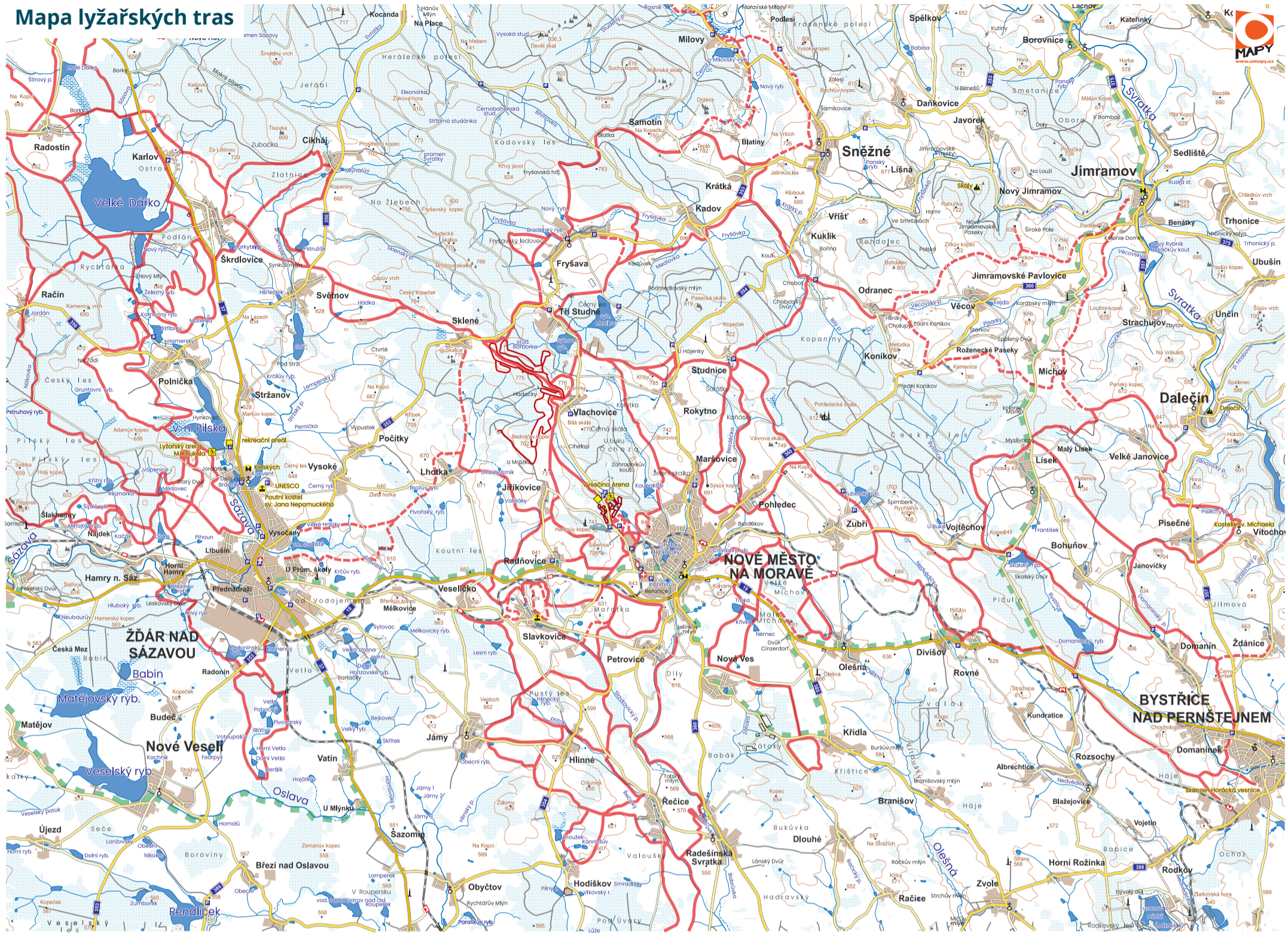

Objevte i další možnosti lyžování v regionu

Lyžovat v Koruně Vysočiny ale můžete i jinde, ač kilometrů stop je již nižší. Jednou z variant je například Herálec nebo Svatka. Při dostatku sněhu můžete vyzkoušet rovněž udržované stopy kolem Nyklovic na Bystřicku nebo třeba trasy v okolí Radostína nad Oslavou.

Právě v místech, která nejsou mezi

lyžaři tolik vyhlášená, si můžete užít krásy bílé stopy bez davů dalších běžkařů. Udělejte si chvilku času a přesvědčte se na vlastní kůži, že i v na první pohled pozapomenutých oblastech, kam nejčastěji míří především místní vyznavači bílé stopy, může být pohodová a kvalitní lyžovačka.

Zdolejte nejvyšší ledopád ČR

Ledová stěna pod přehradní hrází ve Víru je za příznivých klimatických podmínek zprovozněna už od roku 2008. Pětačtyřicet metrů vysoký umělý ledopád, nejvyšší v České republice, provozovatelé vytvářejí na skále pomocí čerpadel a vody z řeky Svratky. Současně je uznán Českým horolezeckým svazem jako cvičný terén.

Ledolezení na několika lezeckých cestách si však můžete vyzkoušet, i když s ním nemáte vůbec žádné zkušenosti. V místě je půjčovna vybavení, protože potřebujete mačky, cepín, přilbu a sedačí a prsní úvazek, a součástí lekce je také úvodní instruktáž. Stačí si jen zamluvit termín a vybavení prostřednictvím webu ledové stěny. K dispozici je i možnost občerstvení v chatě Krabička pod stěnou, takže si s sebou nemusíte brát termosku s horkým čajem.

Kde se můžete zahřát a po sportu relaxovat

Byli jste celý den ve stopě, na sjezdovce nebo pěší túře či procházce na sněžnicích a jste unavení a vymrzlí? Když pomíneme něco dobrého a hlavně teplého k jídlu a pití, což zřejmě bude to první, co uděláte, zregenerovat se můžete nejlépe v bazénu, vířivce, při masážích nebo v sauně. Odpočnete si, uvolníte svaly a ještě uděláte něco nejenom pro svůj příjemný pocit, ale i pro upevnění zdraví. Tak kam si zajít? Zkuste třeba Relaxační centrum ve Žďáře nad Sázavou, kde si zaplavete, ale i zajdete do sauny, vířivky, dáte si třeba Kneippovu lázeň nebo si odpočnete v solné jeskyni, zatímco vaše děti určitě nadchne pětadvacetimetrový tobogán.

Další variantou jsou Městské lázně v Novém Městě na Moravě, kde můžete navštívit rovnou všechny tři části: bazénovou, fitness s tělocvičnou i wellness se saunovým světem nebo třeba masážemi. Přímo u plaveckého bazénu si

můžete dát něco na zub v mokřém baru, namožené svaly nechat protřepat ve vířivce a vaše děti se mezitím vyřádí v bazénku se skluzavkou. A nezapomeňte se pořádně vyhřát v nově zrekonstruované finské sauně.

Sportovní hala v Bystřici nad Pernštejnem vám po nabitém dni nabídne relaxaci v bazénu, ale pokud vám ještě zbylo dost sil, můžete například zdolat dvanáctimetrovou lezeckou stěnu nebo si v suterénu zahrát squash. A s celou rodinou či přáteli si pak dát turnaj v bowlingu nebo kuželkách a k tomu něco dobrého z tamního baru.

Příjemnou relaxaci si můžete dopřát v Ala hotelu v Bystřici nad Pernštejnem, a to i pokud tam nejste ubytovaní. Po předchozí objednávce můžete využít tamní wellness s vířivkou pro celkem sedm osob, třemi druhy saun, ochlazením bazénkem a relaxační zónou s lehátky.

Vyzkoušejte sjezdovky

Ski snow park Nové Město na Moravě na Harusově kopci vám nabídne 550 metrů dlouhou sjezdovku se sedačkovou lanovkou, cvičný svah i „školičku“ pro malé lyžaře, bufet, půjčovnu lyží a snowboardů, umělé osvětlení pro lyžování večer nebo velké parkoviště v těsné blízkosti sjezdovky.

Na 400 metrů dlouhý vleč, půjčovnu vybavení, občerstvení, dětskou lyžařskou školu, služby instruktora, umělé zasněžování i večerní osvětlení najdete také na sjezdovce ve Svatce.

Vyzkoušet můžete rovněž podobně vybavený areál v Novém Jimramově, který mají v oblíbě i vyznavači adrenalinu, protože nabízí skicrossovou trať. Bonusem jsou krásné výhledy na okolní krajinu.

Všechny areály disponují umělým zasněžováním, které jim umožňuje být v provozu, i když je zrovna příroda co do sněhové nadílky skoupá. Na sjezdovkách se konají i různé zajímavé akce zaměřené na veřejnost, například testování lyží či snowboardů a podobně, sledujte proto jejich web nebo facebook.

Jak ve Snow ski parku na novoměstském Harusově kopci, tak i ve skiareálu v Jimramově můžete při placení jízdného využít desetiprocentní slevu poskytovanou držitelům zážitkové karty Koruny Vysočiny. Tu můžete získat prostřednictvím smluvních partnerů Koruny Vysočiny z řad majitelů či provozovatelů hotelů, penzionů a podobných zařízení, pokud se u nich ubytujete.

Galerie na Milovské huti

Nenechte si ujít prohlídku unikátní sbírky čítající více než tisícovku exponátů českého skla od 17. století až do současnosti v Galerii na Milovské huti. Najdete ji ve zrekonstruovaném Skelmistrovském domě v Českých Milovech, místní části Křižánek. Obnovené sídlo ředitele někdejší huti je jedním z mála objektů, které z kdysi vyhlášené sklářské osady, odkud v 18. století směřovalo zboží i do Asie či Ameriky, zůstaly. Nevšední exkurzi v galerii s geniem loci věhlasné sklářské minulosti a s využitím umělé inteligence si je třeba předem objednat prostřednictvím webového formuláře a její součástí je i originální dokument Skleněné tajemství Vysočiny o historii skláren v Českých Milovech, okolí a desítkách dalších míst.

Milovská sklárna včetně osady kolem ní byla založena v roce 1835 a u jejího vzniku stáli odborníci v podobě proslulých bratrů Conrathových z Kamenického Šenova, které si rychburská vrchnost za tímto účelem pozvala. Ty

pak následovali zruční skláři se Saska a severních Čech, kteří společně s těmi místními svůj um rozvinuli k řemeslné dokonalosti.

Období prosperity milovské sklárny s jejím specifickým dutým či broušeným sklem trvalo necelých šest desetiletí. Byl-li prvním impulsem ke vzniku huti nadbytek dřeva, jeho nedostatek a následné zdražení předznamenaly její zánik. Dalším problémem, který skláři nedokázali ovlivnit, byla vzdálenost od železnice, tudíž už nemohli konkurovat sklárnám v severních Čechách, které k vytápění pecí využívaly uhlí a sídlily blízko dráhy. V roce 1892 tak došlo k dražbě zařízení hutě i nemovitostí. Skláři odešli jinam a domy, které se neprodaly, čekala demolice.

Dnes v osadě s malebnou okolní přírodou stojí jen pár bývalých domků sklářů využívaných k rekreaci a Skelmistrovský dům s galerií. Vychutnejte si kouzlo zašlých časů a potěšte se pohledem na skvosty vyšlé z rukou českých sklářů.

Vydejte se na zajímavé zimní výlety

Svratka očima malířů

Hned dvě naučné stezky můžete absolvovat ve Svratce. Kratší z nich měří asi 3,5 kilometru, má 12 zastavení se začátkem na náměstí 9. května a je věnovaná historii, přírodě či typickým řemeslům a činnostem, které město v minulosti proslavily. Druhá stezka začínající u muzea mapuje tvorbu malířů-krajinářů, kteří jsou s městem neodmyslitelně spojeni. Je podstatně delší, měří necelých 10 kilometrů a zahrnuje 17 zastávek u naučných panelů.

Právě na těchto místech sami porovnejte, jak místo zachytili významní malíři a co nyní vidíte vy. Procházku můžete zavřít návštěvou svrateckého muzea, kde si prohlédnete některé z obrazů na vlastní oči, ale uvidíte i krámky řemeslníků z doby první republiky nebo socialistickou prodejnu Jednoty.

Za ledopády do rokle

Vydejte se na zimní procházku do Trenckovy rokle. Název minikaňonu s vodopády v malebném údolí řeky Bobrůvky (Loučky), jenž se nachází na jejím krátkém levostranném přítoku, je odvozeno od jména kdysi obávaného velitele sboru nelítostných pandurů Františka barona Trencka. Ten se podle pověstí měl v roklí

ukrývat a také tam někde uložit velký poklad. Historikové jsou sice proti, ale ať už je pravda jakákoliv, rokle v divoké přírodě je romantická i v zimě a Trencka dnes připomíná obraz v roklí u ohniště, kde se odedávna scházejí trampové. A vy si tam můžete třeba opéct buřty. Jenom pozor, v náročném svažitém a kamenitém terénu vedoucím k roklí to klouže, v zimě zejména, takže opatrnost, nesmeky či trekové hole se rozhodně hodí.

Když budete mít štěstí na počasí, můžete obdivovat ledopád, který je ještě působivější než vodopád. A pokud si troufnete, zkuste se od něj ještě vyšplhat po laně k trampskému srubu Orlí hnízdo na útesu. Do Trenckovy rokle vede červená značka z Podmitrova, ale dostanete se tam napříkladem také od Drahonína po neznačených polních a lesních cestách.

Kolem Pernštejna

Okolo majestátního hradu Pernštejn a městečka Nedvědice pod ním se pusťte po některé ze tří naučných stezek. Anebo je rovnou prozkoumejte všechny. Čtyřkilometrová má 19 zastavení, start na nádraží a toulat se budete kolem pernštejnských zahrad, lomů na „nedvědicím mramor“, dubovou alejí, prohlédnete si vilovou zástavbu z 19.

Staňte se na malou chvíli sklářem

Barevné škrdlovické sklo bylo kdysi pojmem a také důležitým vývozním artiklem. Ačkoliv pece vyhasly a sklářská výroba v regionu prakticky zanikla, stále ještě jsou lidé, kteří tradiční řemeslo nezapomněli. A ukazují sklářské umění ostatním. U příležitosti takzvaného sklářství si můžete zkusit sami vyrobit vázičku, skleničku nebo cokoli jiného ve sklářské huti restaurace a penzionu U Hrocha ve Škrdlovicích. Stačí se jen objednat, kontakty najdete na jejich webu.

Poslední sklářskou výrobnou v regionu je Sklárna Svoboda Karlov, kde jsou rovněž k návštěvníkům vstřícní. V pracovní dny si můžete objednat exkurzi do provozu a podívat se, jak se vyrábí či brousí ručně tvarované hutní sklo, nebo si i vyzkoušet malování na sklo, případně si třeba vybrat něco pro radost ve firemní prodejně.

Bruslení na náměstí

Od začátku prosince minimálně do konce adventu, ale podle zájmu taktéž v průběhu vánočních svátků a celého ledna bude na žďárském náměstí Republiky k dispozici kluziště s umělým povrchem. Výhodou je, že jeho provoz není závislý na rozmarech počasí a nevyžaduje žádné další finanční náklady. Návštěvníci kluziště budou potřebovat pouze vlastní brusle, přičemž zajezdit si na ploše, která pojme maximálně pětatřicet lidí současně, je možné zdarma.

Na zamrzlém rybníku

Můžete tam nejenom bruslit, ale také v něm chytat ryby. Vyzkoušejte to.

Vojtův rybník Vír

Když mrzne až praští, lovit na dírkách je možné na Vojtově rybníku ve Víru. Nemáte-li příslušné vybavení, můžete si ho vypůjčit a pokusit se dírkou v ledu vytáhnout pstruha duhového nebo sivena amerického. A nemusíte přitom být ani členem rybářského svazu.

Rybářský areál Nedvědice

V Rybářském areálu v Nedvědici můžete lovit pstruhu i v zimě. Jak rybolov, tak prodej čerstvých ryb pokračuje o víkendech či

svátcích a v případě příznivých podmínek je v nabídce i takzvaný rybolov na dírkách. Stačí si ověřit aktuální otevírací dobu areálu a nabídku prostřednictvím jejich facebooku.

Rybolov Ostrov nad Oslavou

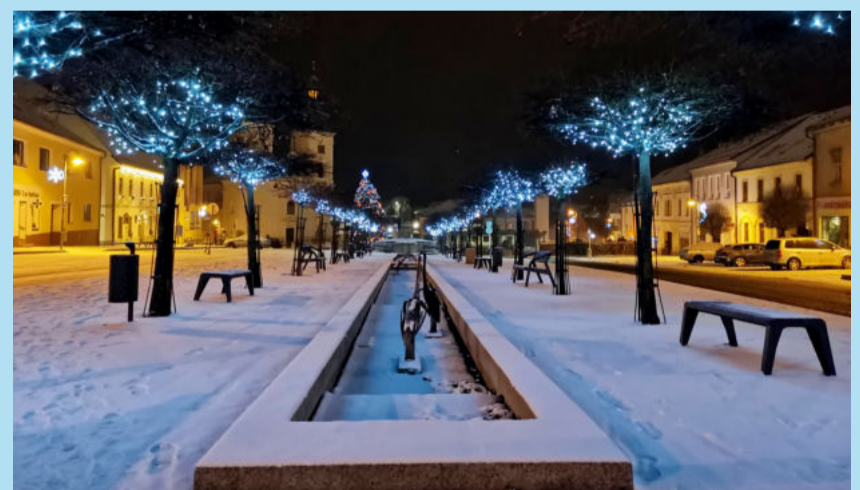
Oblíbený zimní rybolov na dírkách nabízí i soukromý revír na přehradě v Ostrově nad Oslavou, která je mezi příznivci rybaření vyhlášená svými kapitálními kusy. Nezapomenutelný zážitek vyžaduje pouze silné mrazy a pevný led, který vás u vyvrtané díry unese. Radost z úlovku pak stoprocentně vyváží zkrchlé ruce a nohy.

Stezka okolím Bobrové

Hned na dva značené okruhy se můžete vydat okolím Bobrové. Šestikilometrová červená trasa míří z Horní Bobrové kolem řeky Bobrůvky a Bílkova mlýna k zámku v Radešíně, aby se přes Kalvárii s křížovou cestou vrátila zpět do Bobrové. Na okruhu můžete odbočit k takzvanému Gohialovu kameni – balvanu, který podle pověsti zavalil jednoho z kameníků pracujících na výrobě kamenných koryt. Na balvanu byl poté vytesán letopočet 1785, kříž s lebkou a slovo Gohial.

Okruh značený zelenou barvou, který měří sedmáct kilometrů, je až po radešíně zámek stejný jako červený, potom ale zamíří na opačnou stranu a kolem Balónového hotelu a Pivovarského rybníka se dostanete až k mravenčímu království – lokalitě s miliony mravenců, dále pak ke kostelu svatého Bartoloměje v Bobrůvce.

Trasa prochází také pod kopcem s terénními pozůstatky hradu Valy až ke kostelu svaté Markéty v Dolní Bobrové a následně do Horní Bobrové se Santiniho kostelem svatého Petra a Pavla. Zastavit se můžete ještě ve zrekonstruované staré škole, kde se nachází unikátní muzeum s více než dvěma tisíci panenek. V zimě sice mají zavřeno, ale je možné si telefonicky domluvit soukromou prohlídku.

Se Zubříkem Bystřicí

Adventní či vánoční večerní procházku osvětleným centrem města a jeho nejbližším okolím připravili v Bystřici nad Pernštejnem. Při Zubříkově vánočním putování tematicky navazujícím na Putování městy Koruny Vysočiny vás čeká přibližně tříkilometrový okružní výšlap s patnácti zastaveními u rozsvícené vánoční výzdoby.

Maskot putování Zubřík tentokrát dostal teplou zimní čepici a vy se můžete těšit, kudy vás provede. Ať už to bude tradiční vánoční strom a betlém na Masarykově náměstí, osvětlený traktor u zemědělské

školy, světelná fontána před sportovní halou, sněhuláci u Tří srdcí, zářící prsten u řeky, troubící anděl na rozcestí, sobi s kočárem u zimního stadionu či světlující brána do pohádkové aleje v Lužánkách.

Při vánočním putování slavnostně osvětlenou Bystřicí nebude chybět ani lední medvěd umístěný v Cibulkově ulici a jiná neotřelá vánoční výzdoba. Ke značené vánoční trase si v infocentru můžete vyzvednout leták, avšak její popis najdete i na webu Bystřice nad Pernštejnem.

Zahřejte se vánkem

Že nevíte, o co jde? Je to jednoduché – podstata všech „vánků“, ať už je to Kadovánek, Drátovánek anebo jejich dnes už nevyroběný předchůdce Samotinský vánek, je likér, ovšem vždy s unikátním bylinným složením. V létě vánky chutnají studené, v zimě naopak horké na zahřátí po lyžovačce, bruslení, sáňkování nebo procházce. Kadovánek ochutnáte v hospodě U Janečků v Kadově, Drátovánek zase v Samotíně v restauraci U Kolouška.

Originální likéry však objevíte i v jiných místech Koruny Vysočiny. V Bystřici nad Pernštejnem si můžete v infocentru kou-

pit Bystřickou Aronii v lahvi, likér z černých jeřabin vyráběný přímo v Bystřici. Stejně jako Bystřický vánek s přísadou 15 druhů bylin. V Nedvědici rozkládající se pod hradem Pernštejnem zase narazíte na bylinný likér Pernštejnský elixír.

Pokud jste milovníky kvalitního ginu, můžete ho ochutnat při degustaci v Hotelu Medlov. Mezi českými i zahraničními giny dominuje tamní specialita v podobě nejméně známého Medlov Kontryhel Ginu. Zajímavostí je, že kontryhel, který je jeho originální přísadou, prý sbírají při letním úplňku na tamních stránkách víly.

Regionální muzeum mapuje historii Žďáru

V historické budově žďárské tvrze v centru sídlí Regionální muzeum města Žďáru nad Sázavou a o kousek dál v Moučkově domě najdete expozici dějin města. Zjistíte mimo jiné i to, že současný Žďár nad Sázavou jsou vlastně dvě spojená městečka – Město Žďár a Zámek

Žďár a vydáte se na cestu lemovanou řadou dalších historických zajímavostí. Dozvíte se například komu vděčíme za vynález tašky-sítovky, stanete se prodávacem v prvorepublikovém obchodě a nudit se nebudou ani děti, které si mohou vyzkoušet různé historické kostýmy.

Muzeum nové generace

Vraťte se v čase do 13. století, kdy mniši založili v hlubokých žďárských hvozdech svůj klášter. Poznejte příběh opata žďárského cisterciáckého kláštera Václava Vejmluvy, který pozval významného stavitele Jana Blažeje Santiniho Aichla a zadal mu vypracování projektu poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na nedaleké Zelené hoře.

Muzeum nové generace umístěné ve žďárském zámku při prohlídkách využívá netradiční přístup. V recepci dostanete audioprůvodce a multimediální prvky vás následně vtáhnou do děje téměř 800 let starého příběhu. Expozice v přízemí je věnovaná cisterciáckým mnichům a středověku. První patro představuje dobu prosperity, rozkvětu umění, vědy a architektury, období baroka. Seznámíte se s již zmíněnými opatem Vejmluvou a architektem Santinim, stavitelem dnešní památky UNESCO. Muzeum je přístupné celoročně a konají se tam i různé doprovodné akce.

Horáckou galerii najdete v novoměstském zámku

Novoměstský zámek, kde sídlí Horácká galerie, ukrývá nejvýznamnější díla regionálních výtvarníků včetně těch nejznámějších, jako jsou například Vincenc Makovský nebo Jan Štursa, ale i expozici skla, které je s Novoměstskem rovněž historicky spjato.

Zajít si však můžete i na některou z výstav, na koncert nebo jinou kulturní akci či se třeba zúčastnit workshopu.

Příroda ve statku

Dům přírody Žďárských vrchů najdete v osadě Krátká u Sněžného. Stojí uprostřed vesnické památkové rezervace a kdysi býval statkem, než prošel citlivou rekonstrukcí tak, aby si zachoval svoji původní podobu, ale současně návštěvníkům nabídl poznání pomocí moderních technologií. Čeká v něm na vás řada interaktivních prvků a pro děti i malá horezecká stěna nebo velké ptačí hnízdo skorce vodního, kam se dá vlézt.

Dům přírody Žďárských vrchů zprovozněn v roce 2020 vám nabídne informace o historii místní krajiny od časů pralesních hvozdů přes osídlování českomoravského pomezí až po současnost. Expozice vám představí krásy a zajímavosti unikátní přírody i dědictví po předcích, ale také naznačuje výhled do budoucnosti. Návštěva domu vás bude inspirovat k vnímání přírody všemi smysly a nasátí zdejší klidné atmosféry.

Ve Svatce se zastavte v Jednotě

Nostalgiu první republiky i dob reálného socialismu na sebe nechte dýchnout ve svrateckém muzeu. Kromě prvorepublikového městečka s řemeslníckými krámkami, například ševce nebo kožešníka, školní třídou, obchodem i trafikou s „čerstvými“ novinami z července 1934 můžete nahlédnout i do pultové prodejny Jednoty s exponáty, které si řada návštěvníků ještě pamatuje z reálného života. Prohlédnout si můžete nezbytnou klasickou pokladnu nebo funkční mlýnek na zrnkovou kávu. A to včetně potravin, jako je třeba neotevřená konzerva s husí krví nebo bezmála půl století staré lahve vína.

Z dalších potravin a pochutin se zachovaly jenom obaly, doplněné upraveným obsahem. Nechybí tak „modré“ pytlíkové mléko v plastových bedýnkách, hermelín, tatarka, pribináčky nebo jahodová dřev, polárka a slepice na polévku v mrazicím pultu, ale i další sortiment v podobě prášku na praní a saponátů, skládané vaty, vánočních svíček a prskavek, nití, patentek či mucholapek.

Živé ryby v muzeu

Zajímavost v podobě expozice se živými rybami najdete v bystřickém muzeu. Ve velkých akváriích se můžete seznámit s rybí osádkou vysočinských řek. Ze sledování živých exponátů, které ve volné přírodě nemají moc šancí zblízka uvidět, budou nadšené zejména děti.

A když Bystřicko, tak i expozice uranu, který se v okolí těžil šest desítek let až do roku 2017. V muzeu ale nechybí ani sta-

rá škola, spolková místnost či originální hospoda a byt sládky z přelomu 19. a 20. století.

A když zrovna nebude ležet metr sněhu, zavítejte i do volně přístupné externí expozice - parku miniatur v lokalitě Lužánky. Uvidíte tam zmenšeniny šlechtických sídel na horním toku řeky Svratky v době jejich největší slávy zasazených do členitého terénu.

Vybavení svratecké muzejní prodejny věnovaly Jednoty ve Velkém Meziříčí a v Hlinsku, pokladna pochází z jednoho místního obchodu a mlýnek na kávu, který byl svého času nezbytnou součástí každé prodejny s potravinami a také

zdrojem nezaměnitelně vůně čerstvě namleté kávy, kdysi sloužil v kantýně podniku Dílo ve Svatouchu. Další exponáty pocházejí zejména od lidí, kteří vyklízeli půdu nebo starý dům, ze zrušených prodejen či nákupů na internetu.

V muzeu nejsou jen lyže

Řekne-li se Nové Město na Moravě, každému se automaticky vybaví lyže. Nicméně novoměstské Horácké muzeum, ač s nezbytnou a rozsáhlou lyžařskou expozicí, která odpovídá lokalitě, kde se lyžuje už od 90. let 19. století, nabízí i něco jiného. Třeba prvorepublikovou třídu i s vycpaninami ze školního kabinetu nebo horáckou expozici o kultuře a nelehkém životě v „krajích kamení“.

To je spojeno i se zpracováním lnu,

výrobou modrotisku, střešních šindelů, dřevěných hraček, pilníkářství, ale i sklářství, protože hluboké lesy na českomoravském pomezí skýtaly dostatek palivového dřeva i další suroviny pro výrobu skla, které se vyváželo až do Ameriky.

Vyhlašené byly také železárny, nejvýznamnější huť fungovala v Kadově, takže v muzeu uvidíte i uživatelské či umělecké výrobky z takzvané kadovské litiny.

